

LIBRIS

We know
books

JULES

VERNE

Călătorie spre centrul Pământului

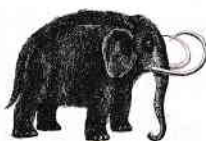
Traducere de Elisabeta Ivan

CUPRINS

1.	Profesorul și familia lui	9
2.	Un mister de rezolvat cu orice preț	15
3.	Scrierea runică antrenează mintea Profesorului	21
4.	Inamicul trebuie înfometat pentru a se supune	30
5.	Foamete, apoi victorie, urmată de consternare	35
6.	Discuții incitante despre un proiect fără egal	42
7.	Curaj de femeie	51
8.	Pregătiri serioase pentru coborârea pe verticală	59
9.	Islanda! Dar ce urmează apoi?	67
10.	Conversații interesante cu savanții islandezi	75
11.	O călăuză bună pentru călătoria spre centrul Pământului	81
12.	Un tărâm sterp	89
13.	Ospitalitate sub Cercul Arctic	96
14.	Dar Arcticul poate fi și inospitalier	103
15.	Sneffels, în sfârșit!	110
16.	Cu îndrăzneală, coborâm în crater	117
17.	Coborârea pe verticală	124
18.	Minunile din măruntaiele Pământului	130
19.	Studii geologice in situ	136
20.	Primele semne de suferință	142
21.	Compasiunea îi topește inima Profesorului	147
22.	Lipsa totală de apă	153
23.	Descoperirea apei	157

24.	Bine zis, cârțiță bătrână ce ești! Nu poți lucra prin pământ atât de repede?	163
25.	De profundis	168
26.	Cel mai cumplit pericol dintre toate	174
27.	Pierdut în măruntaiele pământului	178
28.	Salvarea din galeria șoaptelor	183
29.	Thalatta! Thalatta!	190
30.	O nouă Mare Internum	195
31.	Pregătiri pentru o călătorie a descoperirilor	204
32.	Minunile din adâncuri	210
33.	Bătălia monștrilor	218
34.	Gheizerul cel mare	225
35.	O furtună electrică	231
36.	Discuții filozofice calme	238
37.	Muzeul de Geologie Liedenbrock	245
38.	Profesorul, din nou la pupitrul său	251
39.	Peisaj de pădure iluminat de electricitate	258
40.	Pregătiri pentru a croi un pasaj către centrul Pământului	266
41.	Marea explozie și goana spre străfunduri	273
42.	În viteză, cu capul înainte, prin ororile întunericului	279
43.	În sfârșit, am apărut dintr-un vulcan!	286
44.	Tărâmurile însorite pe albastra Mare Mediterană	293
45.	Totul e bine când se termină cu bine	300

1

Profesorul și familia lui

Era o zi de duminică, în data de 24 mai 1863, când unchiul meu, profesorul Lidenbrock, s-a întors grăbit acasă. Casa lui de pe Königstrasse, numărul 19, se afla într-unul dintre cele mai vechi cartiere ale orașului Hamburg. Menajera lui, Martha, avea toate motivele să creadă că întârziase foarte mult cu pregătirea bucatelor, căci mâncarea de-abia începuse să sfârșie pe plita din bucătărie.

„Dacă unchiului i-o fi cumva foame”, mi-am zis în sinea mea, „pentru că e omul cel mai nerăbdător din lume, parcă-l văd c-o să scoată niște țipete disperate.”

— Vai, a și venit domnul Lidenbrock?! a strigat uimită menajera Martha, întredeschizând ușa sufrageriei.

— Da, Martha, dar nimeni nu te poate învinui că nu-i gata masa, căci nu e încă ora două. Orologiul Sfântului Mihail de-abia a bătut unu și jumătate.

— Atunci de ce s-o fi întors domnul Lidenbrock?

— Nu mă îndoiesc c-o să ne spună chiar el.

— Iată-l! Eu o șterg, domnule Axel, fă-l dumneata să înțeleagă.

Și Martha a plecat spre locul în care ea domnea.

Așadar, am rămas singur. Dar, ca să-l fac să înțeleagă pe cel mai arțagos dintre oameni, ar fi trebuit să fiu mai puțin timid. Așa că, tocmai mă pregăteam să mă strecor prudent spre cămăruța mea de la etaj, când am auzit ușa de la stradă deschizându-se cu un scârțâit. Apoi scara de lemn s-a clătinat sub greutatea unor pași masivi și, în sfârșit, a apărut stăpânul casei, care a străbătut în mare grabă sufrageria, năpustindu-se în odaia sa de lucru.

Totuși, în această trecere fulgerătoare prin cameră, el a avut vreme să-și arunce într-un colț bastonul cu măciulie, pe când pălăria cu boruri mari, periată în răspăr, a zburat direct pe masă, iar mie, nepotul său, mi-a aruncat această poruncă răsunătoare:

— Axel, urmează-mă!

Nici n-am avut vreme să mă mișc, că profesorul a și început să răcnească, plin de nerăbdare:

— Ei bine, n-ai venit încă?

Nici nu știu când am ajuns în biroul temutului meu maestru.

Otto Lidenbrock nu era un om rău, trebuie să recunosc, și, dacă-n firea lui nu urma să se producă unele schimbări – ceea ce, la drept vorbind, era foarte puțin probabil –, cu siguranță că avea să rămână până la moarte un om grozav de original. El deținea catedra de mineralogie la Universitatea Johannaem, și-n timpul fiecărei ore de curs își ieșea din sărite cel puțin o dată sau de două ori. Și nu din pricină că-l supărau cu ceva auditorii lui. De fapt, prea puțin îi păsa dacă studenții veneau cu regularitate la cursuri și dacă le urmăreau sau nu cu atenție, ori dacă mai târziu ei înșiși aveau să se bucure de succes; aceste amănunte nu-l interesau câtuși de puțin. El profesa, ca să spunem așa, „în mod subiectiv”, conform unei expresii a filozofiei

germane, adică numai pentru el - și nu pentru alții. Era un savant egoist, o fântână a științei, a cărei cumpănă scârțâia ori de câte ori voiai să scoți ceva din ea. Pe scurt, era un avar învățat. Și s-ar putea spune că în Germania se mai găsesc câțiva profesori de soiul acesta.

Din păcate însă, unchiul meu se cam poticnea la pronunțarea unor cuvinte și, dacă acasă o mai scotea la capăt, nu același lucru se întâmpla când vorbea în public. E de la sine înțeles că un astfel de cusur nu-i deloc plăcut pentru un orator - într-adevăr, în timpul expunerilor sale de la universitate, deseori se oprea brusc, luptându-se cu vreun cuvânt îndărătnic, care nu voia să-i vină pe buze, unul dintre acele cuvinte care se înverșunează să se proțâpească în gâtlee, care se umflă și sfârșesc prin a ieși din gură sub forma prea puțin științifică a unei înjurături. Or, faptul acesta îl înfuria peste măsură.

E un lucru știut că în mineralogie sunt multe denumiri semi-grecești și semi-latine, a căror pronunție e foarte dificilă, expresii din acelea aspre, care ar răni buzele unui poet. Nu vreau să vorbesc de rău știința aceasta. Departate de mine un asemenea gând. Dar, când te afli în prezența unor cristalizări în sistemul romboedric, a unor rășini retinasfaltice¹, a ghelenitelor², fluoritelor, a molibdatelor de plumb, a manganului și a titanaturilor cu zirconiu, să recunoaștem că și cea mai mlădioasă limbă se poate împletici.

Așadar, în oraș îi era cunoscut acest cusur demn de iertare și se abuza de el; vorbitorul era pândit, cum s-ar zice, la strâmtoare, și dacă unchiul meu se înfuria, atunci toți izbucneau în râs, ceea ce nu e o dovadă de bun-gust, nici măcar pentru nemți. Și, dacă la cursurile sale exista întotdeauna o mare afluență de auditori, oare câți dintre ei

¹ O rășină fosilă găsită de obicei cu lignit (un cărbune inferior) (n.t.).

² Un mineral silicat denumit după Adolph Ferdinand Gehlen (1775-1815), chimist german (n.t.).

nu le frecventau cu asiduitate numai pentru a-și mai descreți frunțile la nestăpânitele accese de furie ale unchiului meu?!

Dar, oricum ar fi fost, nu pot să neg că unchiul meu era un adevărat savant. Cu toate că uneori spărgea diferite mostre de rocă, din pricină că le manipula cu o ardoare prea mare, el îmbina totuși armonios geniul geologului cu ochiul mineralogului. Înarmat cu ciocanul său, cu indicatorul de oțel, cu acele lui magnetice, cu sarbacana și cu flaconul său cu acid azotic, era un om nespus de priceput. Știa să recunoască orice mineral numai după spărtură, după aspect, după duritate, după fuzibilitate, după sunet, după miros, după gust, iar apoi îl clasa, fără greș, printre cele șase sute³ de specii pe care le numără în prezent această știință!

Nu-i de mirare că numele lui Lidenbrock era cunoscut în toate instituțiile de învățământ și în diferitele asociații naționale, acordându-i-se toată prețuirea. Domnii Humphrey Davy⁴, Humboldt, căpitanii Franklin și Sabine se grăbeau să-l viziteze ori de câte ori treceau prin Hamburg. Domnii Becquerel, Embleme, Brewster, Dumas, Mine-Edwards și Saint-Claire-Edville îl consultau cu interes în cele mai arzătoare și mai importante chestiuni legate de chimie. De altfel, știința aceasta îi datora descoperiri destul de însemnate și, în 1853, apăruse la Leipzig un *Tratat de cristalografie transcendentă*, scris de Otto Lidenbrock, un volum mare in-folio, cu numeroase planșe, din vânzarea căruia totuși unchiul meu nu reușise să-și acopere cheltuielile.

---

³ Șaizeci și trei (n.tr.ed.engl).

⁴ Întrucât Sir Humphry Davy a murit în 1829, traducătorul inițial trebuie iertat pentru că a indicat aici un anacronism, cu excepția cazului în care ar trebui să presupunem că celebritatea savantului profesor s-a conturat încă din primii săi ani de viață (n.tr.ed.engl).

Pe lângă acestea, trebuie adăugat și faptul că unchiul meu era inclusiv coordonatorul Muzeului de Mineralogie fondat de domnul M. Struve, ambasadorul Rusiei, care poseda o colecție cunoscută și prețuită în toată Europa.

Iată, deci, personajul care mă chema cu atâta nerăbdare. Închipuți-vă un om înalt și slab, dar sănătos tun, cu o constituție de fier, având tenul deschis la culoare, tineresc, care-l făcea să pară cu cel puțin zece ani mai tânăr decât cei cincizeci pe care-i avea. Ochii săi mari se mișcau neîncetat în dosul unor ochelari uriași, iar nasul lung și subțire semăna cu o lamă ascuțită. Despre nasul cu pricina răutăcioșii scorniseră c-ar fi magnetizat și că ar atrage pilitură de fier. Dar totul era pură calomnie; nu atrăgea decât tutun și, ca să nu mint, cantități destul de respectabile.

Dacă mai adaug la toate acestea și faptul că unchiul meu făcea niște pași de o jumătate de stânjen fiecare, calculați matematic, și că mergea ținându-și pumnii strânși – semn al unui temperament aprig și viu –, atunci sunt sigur că l-am descris destul de bine pentru a vă da seama că nimeni nu s-ar fi arătat dornic să se afle în tovărășia lui.

Locuia în căsuța sa din Königstrasse, construită jumătate din lemn, jumătate din cărămidă, cu frontonul dantelat și cu o fațadă care dădea spre unul dintre acele canale întortocheate ce se întretaie în mijlocul celui mai vechi cartier din Hamburg, din fericire cruțat de incendiul din 1842.

E drept că vechea casă era puțin aplecată, expunându-și oarecum pântecul privirii trecătorilor; cât despre acoperiș, acesta era ușor înclinat pe-o parte, întocmai ca șapca unui student de la Tugendbund. Deși nu-ți inspira prea multă încredere, casa se ținea totuși bine, mulțumită unui ulm bătrân ce-i sprijinea puternic fațada și care, când venea primăvara, își împingea prin ferestre noile ramuri înmugurite.

Pentru cât câștiga pe vremea aceea un profesor german, s-ar fi putut spune că unchiul meu era un om avut. Era proprietarul casei, cu tot ce se găsea într-însa. În afară de Martha și de mine, mai locuia la el fina sa, Gräuben, o tânără virlandeză⁵ în vârstă de 17 ani. Iar eu, în dubla mea calitate de nepot și orfan, am devenit asistentul lui.

Mărturisesc că m-am aruncat cu lăcomie asupra științelor geologice; se vede că-mi curgea prin vene sânge de mineralog și de aceea nu mă plictiseam niciodată în tovărășia prețioaselor mele roci.

La drept vorbind, în ciuda firii agitate a proprietarului ei, trăiam fericit în căsuța din Königstrasse, căci, deși uneori era cam dur cu mine, nu e mai puțin adevărat că unchiul meu mă iubea. Omul acesta, căruia nu-i plăcea să aștepte, era mai grăbit decât natura însăși. Într-un an, în aprilie, pusese în niște ghivece de faianță, pe care le aveam în salon, rădăcini de rezeda și de zorele și, pentru a le grăbi creșterea, se ducea în fiecare dimineată și trăgea de frunze. Cu un om atât de ciudat nu era de glumit și cel mai bun lucru pe care-l aveai de făcut era să-l ascuți. De aceea m-am grăbit să-l urmez în biroul său.

---

⁵ Persoană din triburile finlandeze care au întemeiat Estonia (n.t.).